

DECIZIE

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența
Președintele ședinței, judecător
judecătorii:

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Victor Burduh
Luiza Gafton
Iuliana Oprea

examinînd recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu,

în cadrul procesului de insolvență intentat în privința Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim”,

la cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolvent,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 2 noiembrie 2017, prin care cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu a fost admisă parțial,

A C O N S T A T A T:

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016, s-a constatat insolvența debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim, fiind intentată procedura simplificată a falimentului, cu desemnarea lui Cuculescu Corneliu în calitate de lichidator.

La 12 septembrie 2016, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu, a depus cerere privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolvent, în persoana fostului administrator și unic asociat al debitorului Gasnaș Gheorghe și a contabilei Șcerbacov Aliona, cu încasarea în mod solidar din contul acestora a sumei de 318367,98 lei.

În motivarea pretențiilor a invocat că urmare a ședințelor de validare a creanțelor creditorilor, a fost stabilit quantumul creanțelor ce constituie suma de 318367,98, însă

debitorul insolubil nu dispune de bunuri sau mijloace financiare pentru a acoperi creanțele validate, precum și cheltuielile procesului de insolabilitate.

La adunarea creditorilor din 6 septembrie 2016, s-a hotărât de a atrage la răspundere subsidiară membrii organelor de conducere a Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim”, cu împuternicirea lichidatorului să înainteze în instanța de insolabilitate cerere în acest sens.

S-a mai specificat că Gasnaș Gheorghe nu s-a prezentat nici la o ședință din cele care s-au desfășurat, astfel manifestând atitudine indiferentă și neglijentă față de cauza ce se examinează, față de activitatea pe care o desfășoară și față de creditorii companiei, iar în unele cazuri intenționat a acumulat datorii pentru întreprindere.

Starea de insolabilitatea a Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” se datorează gestionării defectuoase din partea administratorului Gasnaș Gheorghe. Or, până la intentarea procedurii de insolabilitate, DAF Centru a IFS pe mun. Chișinău a expediat debitorului somația nr. 01-16/4-448 din 6 februarie 2014 prin care a fost notificat despre obligația de a achita restanța în mărime de 183449,11 lei.

Prin somația nr. 01-16/4-8277/1 din 1 octombrie 2014, debitorul a fost notificat de către DAF Centru a IFS pe mun. Chișinău despre obligația de a achita restanța în mărime de 186532,24 de lei, iar la 18 septembrie 2015, IFS al RM DAF Centru printr-o notificare publicată în Monitorul Oficial al RM nr. 258-261 (5300-5303) a informat debitorul despre obligativitatea de a achita la buget, la timp și integral, sumele calculate ale impozitelor și taxelor admise drept restanță, cu înștiințarea că în caz de neachitare, va fi depusă o cerere în conformitate cu prevederile Legii insolabilității.

Menționează lichidatorul că Gasnaș Gheorghe s-a eschivat de la obligația de a depune cerere introductivă, ulterior aceasta a fiind înaintată de către IFS al RM DAF Centru.

Astfel, cu derogare de la prevederile Legii, debitorul nu și-a onorat obligația de a transmite administratorului provizoriu, în cel mult 3 zile lucrătoare de la cerere, informațiile solicitate de acesta, apreciate ca fiind necesare, cu privire la activitatea și patrimoniul său, precum și documentele activității economice și documentele de evidență contabilă inclusiv ștampila întreprinderii, care vor fi reținute de administratorul provizoriu spre documentare. Administratorul provizoriu a expediat notificare în privind transmiterea documentelor de evidență contabilă inclusiv ștampila întreprinderii.

Au fost expediate notificările la adresa administratorului detașat al debitorului - Gasnaș Gheorghe cât și contabilei Șcerbacov Aliona, ambii au contrasemnat precum că au luat cunoștință cu notificarea adresată acestora.

Ulterior, Gasnaș Gheorghe a predat lichidatorului doar ștampila întreprinderii, însă la solicitarea de a preda și contabilitatea întreprinderii, acesta a comunicat că v-a reveni altă dată cu toată documentația, fapt cu care nu s-a conformat, iar contabilă Șcerbacov Aliona a predat contabilitatea debitorului, însă numai pentru anii de până la 2012.

Lichidatoru a mai specificat că materialele dosarului certifică faptul că reieșind din documentele de evidență primară din casă, prezentate de contabilă Șcerbacov Aliona, tipărite și semnate de ea la 30 decembrie 2011, Gasnaș Gheorghe a returnat mijloace

bănești întreprinderii Societatea cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” în sumă de 1559592, 46 lei, fapt confirmat prin dispoziția de încasare nr. 72 din 30 decembrie 2011 semnată de contabilul șef, dar nu există documente care să justifice unde a dispărut suma de bani încasată sau unde a fost utilizată.

Totodată conform programei contabile este indicat că la 15 iulie 2016, administratorul Gasnaș Gheorghe a ridicat din contabilitatea întreprinderii o sumă în mărime de 1778770 lei, bani care nu au fost restituiți.

La 3 octombrie 2016, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu a fost depusă cererea prin care și-a concretizat pretențiile.

Suplimentar a mai punctat că starea de insolvabilitate a Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” cu certitudine se datorează anume comportamentului și gestionării defectuoase din partea administratorului detașat Gasnaș Gheorghe și a contabilei Șcerbacov Abona, care au încălcat obligația legală de a gestiona societatea astfel încât scopurile, pentru care aceasta a fost constituită, să fie realizate cât mai eficient, nu a ținut contabilitatea în modul prevăzut de lege, nu a dat dovadă de diligență și loialitate și cel mai important la survenirea indiciilor de insolvabilitate nu a depus cerere introductivă de intentare a procesului de insolvabilitate.

Solicită lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” în procedura simplificată a falimentului și anume a fostului administratorului și unic asociat al debitorului insolubil Gasnaș Gheorghe și a contabilei Șcerbacov Aliona, cu dispunerea încasării în mod solidar din contul acestora a sumei de 318367, 98 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 2 noiembrie 2017, a fost respinsă cererea lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu de atragere la răspundere subsidiară a Alionei Șcerbacov.

Au fost anulate măsurile de asigurare a acțiunii, aplicate față de Șcerbacov Aliona prin încheierea instanței de insolvabilitate din 9 noiembrie 2016.

A fost admisă cererea lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu de atragere la răspundere subsidiară a fostului administrator și unic asociat al debitorului insolubil – Gasnaș Gheorghe.

S-a dispus încasarea din contul lui Gasnaș Gheorghe în beneficiul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” în procedura simplificată a falimentului suma de 82295 lei.

S-a dispus încasarea în bugetul de stat din contul lui Gasnaș Gheorghe taxa de stat în sumă de 2468 lei (f.d. 144, 145-151).

Pentru a hotărî astfel, instanța de insolvabilitate a concluzionat că circumstanțele cauzei, certifică legalitatea pretențiilor invocate în cererea lichidatorului cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil, or, în cazul depunerii de către administratorul debitorului la 6 martie 2014 a cererii introductive până la 6 martie 2014, nu ar fi apărut creanțele IFS pe mun. Chișinău, în sumă de 8620, 37 lei, SRL „Lozmangal-Grup” în sumă de 64130 lei plus

1924 lei, SRL „Maconrut” în sumă de 7398, 78 lei plus 222 lei, precum și creanța CNAS, în mărime de 876 lei, iar în total în sumă de 82 295 lei, iar din aceste considerente cererea de atragere la răspundere subsidiară în privința lui Gasnaș Gheorghe a fost admisă.

Invocînd ilegalitate acestei hotărîri, la 7 mai 2018, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu a contestat cu recurs hotărîrea instanței de insolabilitate, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 2 noiembrie 2017, cu pronunțarea unei noi hotărîri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea recursului a invocat că starea de insolabilitate a Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” se datorează comportamentului și gestionării defectuoase din partea administratorului detașat Gasnaș Gheorghe și a contabilei-șef Aliona Șcerbacov, care a încălcat obligația legală de a gestiona societatea astfel încît scopurile, pentru care ceasta a fost constituită, să fie realizate cît mai eficient, nu a ținut contabilitatea în modul prevăzut e lege, nu a dat dovadă de diligență și loialitate și cel mai important la survenirea indiciilor de insolabilitate nu a depus cerere introductivă de intentare a procesului de insolabilitate. Aceste circumstanțe certifică temeinicia pretențiilor invocate în cererea de atragere la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolabil.

Instanța de recurs reliefează prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, care statuează expres că procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Astfel, Colegiul precizează că la dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către recurent a copiei hotărîrii contestate.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că recursul a fost declarat în termen.

La 20 mai 2018, în adresa intimațiilor a fost expediată copia recursului, însă pînă la data stabilită pentru examinarea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimații să-și expună poziția față de temeiurile invocate în recurs.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu ca neîntemeiat și care urmează a fi respins.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 16 februarie 2016, s-a constatat insolabilitatea Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim, fiind intentată procedura simplificată a falimentului, cu desemnarea lui Cuculescu Corneliu în calitate de lichidator.

Ulterior, la 12 septembrie 2016, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu, a depus cerere, prin care a solicitat atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil, în persoana fostului administratorului și unic asociat al debitorului Gasnaș Gheorghe și a contabilei Șcerbacov Aliona, cu dispunerea încasării în mod solidar din contul acestora a sumei de 318367,98 lei, iar instanța de insolabilitate prin hotărârea din 2 noiembrie 2017, a respins cererea lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu de atragere la răspundere subsidiară a Alionei Șcerbacov și a admis cererea lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu de atragere la răspundere subsidiară a fostului administrator și unic asociat al debitorului insolubil – Gasnaș Gheorghe.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând situația de fapt din speța dată, în raport cu probele anexate la dosar și prin prisma pretențiilor invocate de recurent, consideră necesar de a reliefa prevederile art. 248, alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, potrivit cărora dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului instanța de insolabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolubil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate; e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire; f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori; h) nedepunerea cererii de intentare a procesului de insolabilitate conform prevederilor art.14; i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Instanța de recurs menționează faptul că insolabilitatea unei companii este acea stare a patrimoniului acesteia care se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriilor scadente.

Prin urmare, potrivit prevederilor art. 10 alin. alin. (1) - (3) din Legea citată, intentarea unui proces de insolabilitate presupune existența unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului. Temeiul special de intentare a unui proces de insolabilitate constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanțele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activității lui dacă acest fapt este posibil, iar în art. 14, alin. (1) din Legea insolabilității, legiuitorul a stabilit obligația debitorului de a înainta cerere introductivă în situația în care există un temei stabili la art. 10.

Incapacitatea de plată a unei întreprinderi este un criteriu primordial – obligatoriu pentru organele de conducere a companiei, în sensul înaintării unei cereri introductive în instanța de insolvență.

Așadar, ca principiu, competența generală la luarea deciziilor ce privesc societatea aparține administratorului/fondatorului. Aceștea din urmă va putea evident să încheie și acte juridice în numele și pe seama societății, indiferent de importanța acestora: de conservare, de administrare sau de dispoziție.

Atunci când, din cauza caracterului excepțional al anumitor acte, legiuitorul a înțeles să stabilească derogări de la această regulă, instituind formalități suplimentare, a făcut acest lucru în mod expres, stabilind obligația debitorului de a înainta cerere introductivă în cazul apariției incapacității de plată.

Prin urmare, Colegiul punctează faptul că imputarea stării de insolvență a debitorului, organelor de conducere a acestuia, trebuie să precedă întrunirea cumulativă a tuturor circumstanțelor descrise supra, în raport cu normele legale stabilite în acest sens.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând situația de fapt din speța dată, în raport cu probele anexate la dosar, menționează că concluzia instanței de insolvență despre necesitatea admiterii cererii depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolvent este justă, ea având la bază cumulul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, în conformitate cu prevederile art. 130 CPC. Actul de dispoziție al instanței de insolvență a fost adoptat cu respectarea normelor de procedură și cu aplicarea corectă a normelor de drept material.

Instanța de insolvență corect a stabilit că deoarece procesul de insolvență în privința Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” a fost intentat la cererea creditorului Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, dar nu la cererea debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim”, urmează a fi aplicate prevederile alin. (1) lit. h) art. 248 Legea insolvenței și anume nedeținerea cererii de intentare a procesului de insolvență potrivit prevederilor art. 14.

Or, actele pricinii certifică faptul că incapacitatea de plată a Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” a survenit anterior depunerii cererii introductive de către creditorul Inspectoratul Fiscal de Stat pe mun. Chișinău, iar debitorul era obligat să depună cererea introductivă imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni din data survenirii incapacității de plată.

Totodată, instanța de insolvență corect a stabilit că cererea introductivă urma a fi depusă până la 6 martie 2014, adică în termen de 30 de zile, din momentul ce a fost notificat Gasnaș Gheorghe prin somația din 6 februarie 2014 de către DAF Centru a IFS pe mun. Chișinău despre obligația de a achita restanța față de bugetul de stat în sumă de 183449 lei, fiind îndemnat să depună o cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență.

Prin urmare, din considerentele menționate cererea de atragere la răspundere subsidiară în privința lui Gasnaș Gheorghe corect a fost admisă.

În continuare, instanța de recurs menționează că este neîntemeiat argumentul recurentului precum că instanța de insolabilitate neîntemeiat a respins pretențiile lichidatorului cu privire la atragerea la răspunderea subsidiară a Alionei Șcerbacov.

Or, actele pricinii certifică faptul că cu toate că anterior a executat funcția de contabil-șef al debitorului insolubil, Aliona Șcerbacov nu poate fi considerată membru al organelor de conducere a debitorului și atrasă la răspundere subsidiară, deoarece, legiuitorul în art. 247 alin. (2) din Legea insolabilității, a stabilit expres că prevederile alin. (1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolabilitate, precum și celor care dețineau aceste funcții pe parcursul ultimilor 24 de luni anterioare intentării procesului.

Astfel, în acest sens actele pricinii certifică faptul că potrivit explicației dată de Aliona Șcerbacov prin care această declară că a activat în calitate de contabil-șef în cadrul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” până la 30 iunie 2012.

Pentru a fi probată această declarație, la dosar a fost atașată copia carnetului de muncă, din care rezultă că după anul 2012 Aliona Șcerbacov a activat în cadrul altor întreprinderi.

Prin urmare, instanța de insolabilitate corect a tratat critic informația prezentată de lichidator la 16 iunie 2015 cu privire la debitorul insolubil, în care în calitate de contabil figurează Șcerbacov Aliona, or nu este clar de către cine și când această informația a fost introdusă. De asemenea nu este clar de ce după concediere, ultima continuă să figureze în calitate de contabil.

Totodată, cele menționate mai sus cu privire la netemeinicia pretențiilor cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a Alionei Șcerbacov, demonstrează și netemeinicia argumentelor recurentului cu privire la faptul că ultima s-a eschivat de a prezenta administratorului autorizat, documentele contabile a întreprinderii Societatea cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” pentru anii 2012, 2013, 2014 și 2015.

Or, însăși recurentul recunoaște în cererea de recurs că Aliona Șcerbacova a transmis administratorului autorizat documentele contabile a debitorului insolubil pentru anul 2012.

Însă, pentru anii 2013, 2014 și 2015 Aliona Șcerbacov nu putea să transmită documentele contabile a Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim”, deoarece, potrivit actelor atașate la dosar ea a activat în calitate de contabil-șef a întreprinderii vizate până la 30 iunie 2012.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că instanța de insolabilitate a aplicat și a interpretat corect normele de drept pertinente speței, iar argumentele recurentului nu sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu, cu menținerea hotărârii instanței de insolabilitate.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se respinge recursul declarat de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 2 noiembrie 2017, emisă în cadrul procesului de insolvență intentat în privința Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim”, la cererea depusă de lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Transterra-Prim” – Cuculescu Corneliu cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolvent.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

judecători

Maria Ghervas

Victor Burduh

Luiza Gafton

Iuliana Oprea